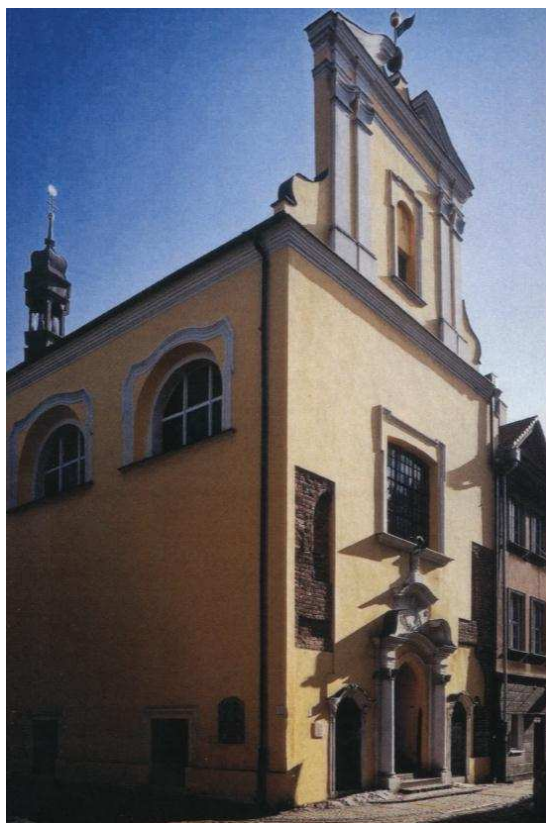

KOŚCIÓŁ pw. NAJSW. KRWI PANA JEZUSA Poznań, ul. Żydowska 34

W centrum poznańskiego Starego Miasta, blisko sławnego renesansowego ratusza, na narożniku ulic Żydowskiej (dawniej Sukienniczej) i Kramarskiej, znajduje się od około trzystu lat nieduży kościół pw. Najśw. Krwi Pana Jezusa, obecnie sanktuarium Najśw. Krwi Zbawiciela. Wtopiony w szereg kamienic bywa niekiedy przez przechodniów niezauważany. Interesujące jest jego powstanie.

HISTORIA

Według tradycji, której autentyczność bywa przez niektórych kwestionowana, w piwnicy domu, który znajdował się na miejscu dzisiejszego kościoła, miejscowi Żydzi mieli dokonać w 1399 r. profanacji Najśw. Sakramentu. Namówiona przez nich uboga kobieta, skuszona hojnym wynagrodzeniem, razem z córką, w samą uroczystość Wniebowzięcia Najśw. Maryi Panny, wykraǳła z pobliskiego kościoła ojców dominikanów

(obecnie księży jezuitów) trzy Święte Hostie. Świętokradcy zebrani w piwnicy położyli je na stole i zaczęli kłuć nożami, by przekonać się o rzeczywistej obecności Chrystusa. Z zadanych cięć wytrysnęła krew i rozlała się na stole i ścianie piwnicy. Nadto przy tym wydarzeniu niewidoma dziewczyna miała odzyskać wzrok. Przestraszeni profanatorzy wrzucili Hostie do znajdującej się tam studni, która zachowała się do naszych czasów. Kiedy jednak Hostie uniosły się nad studnię, zawinęli je w chustę, wynieśli poza miasto na nadwarciańskie mokradła i usiłowali zagrzebać w błocie. One jednak znowu uniosły się i zawisły w powietrzu. Sprawcy przerażeni uciekli. Wydarzenie stało się jawne. Hostie w

uroczystej procesji przeniesiono do jednego z kościołów, świętokradcy zostali bardzo surowo ukarani.

Już kilka lat później król Władysław Jagiełło ufundował na miejscu znalezienia Hostii kościół pw. Bożego Ciała i klasztor karmelitów trzewickowych, którym powierzył kult Eucharystii w świątyni zachowanej do dziś. Kościół ten stał się sławnym sanktuarium

eucharystycznym dla całej Polski, nawiedzanym przez liczne pielgrzymki, słynącym łaskami uzdrowień.

W drugiej połowie XVI w. Ojcowie karmelici i znaczna część poznańskiego społeczeństwa zaczęła domagać się, by również miejsce pierwszej profanacji przy ul. Żydowskiej upamiętnić świątynią. W wyniku usilnych starań, mimo różnych trudności, król Jan Kazimierz wydał w r. 1668 zezwolenie na jej budowę, a w 1702 r. biskup Mikołaj Stanisław odpowiedni dekret. Prace rozpoczęte w r. 1702 trwały do czwartej dekady stulecia. I tak po przeszło trzystu latach od dramatycznego wydarzenia, na gruzach kamienicy Śidwów-Szamotołskich powstaje kościół pw. Najśw. Krwi Pana Jezusa, który stopniowo, nawiedzany także przez pielgrzymki z daleka, stał się drugim po kościele Bożego Ciała sanktuarium eucharystycznym w Poznaniu. Odkryto zasypaną gruzami studnię i ukazała się w niej czysta woda, którą wierni do dnia dzisiejszego zabierają do domu jako lekarstwo i środek uzdrowienia. Ich wypowiedzi świadczą, że jej użycie połączone z modlitwą przynosi poprawę zdrowia, zwłaszcza w chorobach oczu.

Przy kościele zbudowano klasztor, w którym do r. 1843 rezydowali karmelici trzewickowi, sprawujący duszpasterstwo. Po usunięciu ich przez Prusaków posługę pastoralną pełnił ksiądz diecezjalni, z wyjątkiem lat 1919-1922, kiedy kościołem opiekowali się księża jezuici. Trzeba tu wspomnieć ks. Nikodema Cieszyńskiego, redaktora „Roczników Katolickich”, który od r. 1922 był rektorem kościoła, a w r. 1942 zamęczony został przez Niemców w więzieniu w Rawiczu. O materialne potrzeby świątyni troszczyło się od r. 1835 założone przy niej „Grono Obywateli”. Po II Wojnie Światowej nadal opiekują się kościołem księża diecezjalni z tytułem rektora, nie jest on bowiem kościołem parafialnym, ale należy do parafii Farnej.

ARCHITEKTURA I WYSTRÓJ

Projektodawcą i architektem kościoła był prawdopodobnie Jan Cantenazzi, zatrudniony wówczas przy budowie kolegium jezuickiego i kościoła farnego. Świątynia jest murowana, jednonawowa, dwupoziomowa, z małą wieżyczką o blaszanym hełmie zwieńczonym znakiem Trzech Hostii. Fasada ozdobiona jest barokowym szczytem z pilastrami i portalem wejściowym. Podczas odnawiania elewacji zewnętrznej w r. 1977 odkryto na fasadzie frontowej relikty dawnych portali i wnęk okiennych, które zachowano. Na zewnętrznej ścianie od strony ul. Kramarskiej znajduje się tablica pamiątkowa ku czci ks. rektora Cieszyńskiego.

Wewnątrz sklepienie zdobią świeżo odnowione freski franciszkanina Adama Swacha

z XVIII w. Kolejne trzy przęsła, każde z trzynastoma obrazami, przedstawiają sceny związane z podaniem o Trzech Hostiach, z kultem eucharystycznym i postaciami Świętych.

Oczy wchodzących uderzają trzy barokowe ołtarze z pierwszej połowy XVIII w., drewniane, bogato rzeźbione. Przykuwa wzrok główny ołtarz. Na jego szczycie ukazano kielich z Trzema Hostiami, motyw pojawiający się kilka razy. U góry ołtarza na tle koła ukazano wyobrażenie Boga Ojca z berłem i kulą ziemską w ręku, w promieniach aureoli i otoczeniu aniołów. Poniżej Duch Święty w symbolu gołębic, a w centrum nastawy łaskami stynący obraz Chrystusa „Vir Dolorum” przesłonięty znacznie srebrną blachą. W prawym boku Chrystusa rana ze śladami krwi. Nadto podobny zasłaniany obraz Chrystusa Miłosiernego, umęczonego, ukazującego obiema rękami ranę w prawym boku. Po bokach obrazu czterech aniołów trzymających narzędzia męki; drabinę, gwoździe, młotek i kij. Za mensą ołtarzową drewniane tabernakulum z pierwszej połowy XVIII w., ozdobione reliefową dekoracją i kręconymi kolumnkami. Po bokach ołtarza stoją dwie duże pełnoplastyczne rzeźby: papieża z tiarą na głowie i postaci trzymającej włócznię, być może Longina.

W bocznym ołtarzu po prawej stronie główny obraz z początków XVIII stulecia

przedstawia Matkę Bożą Bolesną podtrzymującą martwe ciało Syna. Drugi obraz, odsłaniany, ukazuje Maryję z Dzieciątkiem podającą bł. Szymonowi Stockowi szkaplerz. Na długiej wstędze znajduje się łaciński napis: „Kto umrze z

tym szkaplerzem, nie będzie cierpiał ognia wiecznego”. Powyżej umieszczono obraz rodziców Najśw. Maryi Panny i Maryi jako dziewczynki.

W ołtarzu po lewej stronie z tego samego okresu główny obraz przedstawia cudowne rozmnożenie chleba. Jezus błogosławi chleb trzymany przez pacholę. U góry postać proroka Eliasza, któremu anioł przynosi chleb i dzban wody. Na drugim obrazie, odsłanianym, przedstawiono św. Kajetana (1480-1547), założyciela teatynów.

Cenny zabytek stanowi późnogotycka, pochodząca z I połowy XVI w., rzeźba „Opłakiwanie Chrystusa”. Przedstawia leżące ciało Pana podtrzymywane dwiema rękami przez św. Jana. Z prawej strony postać Matki Bożej pochylonej nad ciałem Syna.

I jeszcze jeden obiekt pasyjny - zaraz po wejściu do kościoła, po prawej stronie pod chórem, ludowa rzeźba Pana Jezusa Frasobliwego, prawdopodobnie z XVI w. Ciało obnażone, ze śladami ran na nogach, dłoniach i na prawym boku. Na głowie korona cierniowa. Pod stopami Chrystusa wspornik z I połowy XVI w.

Na chórze niewielkie dziesięciogłosowe organy. Instrument mechaniczny, należy do najcenniejszych zabytków sztuki organmistrzowskiej w Poznaniu, odznacza się szlachetnym brzmieniem i „ciepłym” barwy poszczególnych głosów. Budowany w latach 1847-48 w warsztacie Fryderyka Petery. Prospekt w stylu klasycystycznym z początku XIX w., w środku krucyfik. Empora chóru z połowy XVIII w., zwieńczona ozdobnie ażurowo w stylu rokoko. Po bokach dwa herby rycerskie z połowy XVIII stulecia: Leliwa z gwiazdą i półksiężycem i Bończa ze złotym jednorożcem i trzema gwiazdami.

Boczne ściany kościoła zdobią obrazy. Z prawej strony przy głównym ołtarzy dwa obrazy z I połowy XVIII w. ilustrujące historię znieważenia Trzech Hostii, a bliżej, nad rzeźbą „Opłakiwanie Chrystusa”, obraz Świętej Rodziny. Lewa ściana kościoła ozdobiona jest przy głównym ołtarzu obrazem Serca Pana Jezusa, a bliżej, nad amboną, trzema obrazami - w środku Ukrzyżowanie Pana Jezusa, a po bokach św. Barbara z mieczem w rękę i św. Małgorzata z palmą męczeństwa. Na chórze portret dominikanina z połowy XVIII w.

Szczególne zainteresowanie osób nawiedzających świątynię budzi dolny kościół ze słynną studzienką, miejsce pierwotnej piwnicy, gdzie dokonano profanacji Trzech Hostii, gruntownie przebudowany przez ks. Piotra Adamka w latach 1914-1916 według projektu architekta Mariana Andrzejewskiego. Sklepienie zdobi piękna dekoracja sztukaterska w stylu neobarokowym, wzorowana na sklepieniach bocznych naw pobliskiej Fary. Centralne miejsce zajmuje równie piękny marmoryzowany ołtarz z baldachimem – konfesją na czterech kolumnach. W jego narożach umieszczono rzeźby polskich Świętych: Stanisława Biskupa z pastorałem, Wojciecha z wiosłem, Kazimierza z mieczem i koroną i Stanisława Kostki z rozłożonymi rękami. W punkcie środkowym kopuły kielich z Trzema Hostiami.

Studzienka znajduje się za ołtarzem. Jest ocembrowana, ma okrągły otwór zakrywany płytą. Wodę wydobywać można przy pomocy kołowrotu z wiadrem na łańcuchu, a także pompą elektryczną. Studzienka ozdobiona jest żurawiem z 1849 r., o elementach barokowych, w kształcie pochylonego ptaka o długiej szyi i długim ostro zakończonym dziobie. Woda uważana jest za cudowną. W Wielką Sobotę mieszkańcy Poznania i okolicy

przychodzą po nią tłumnie. Obecnie można ją otrzymywać codziennie po każdej Mszy św. w zakrystii.

W dolnym kościele zachowane są także: figura nieznanego świętego jezuity, realistyczna, z początku XX w. oraz neorenesansowa chrzcielnica z 1849 r. z drewna, rzeźbiona i polichromowana, której podstawę stanowi rzeźba anioła stojącego na głazie.

DUSZPASTERSTWO

Pełna nazwa świątyni brzmi: Rzymskokatolicki Kościół pw. Najświętszej Krwi Pana Jezusa. Adres: 61-765 Poznań, ul. Żydowska 34, tel. 61 852-32-66.

Kościół jako rektoralny nie prowadzi duszpasterstwa parafialnego. Administruje nim i posługę pastoralną pełni kapłan diecezjalny z tytułem rektora kościoła.

Msze św. sprawowane są w niedziele o g. 8.00 i 10.00. W dni powszednie w poniedziałki, środy i piątki o g. 18.00, a we wtorki, czwartki i soboty o g. 7.30.

Okazja do spowiedzi św. pół godziny przed każdą Mszą św. i wyjątkowo w terminie ustalonym indywidualnie, najlepiej telefonicznie.

Błogosławienie związków małżeńskich sprawuje się tylko za zgodą własnego proboszcza narzeczonych i specjalnym pisemnym upoważnieniem proboszcza Fary.

W poniedziałki po Mszy św. odpowiednio przygotowane zespoły służą poszczególnym osobom modlitwą wstawienniczą.

W środy po Mszy św. odbywają się spotkania formacyjne członków Stowarzyszenia Rodzina Serca Miłości Ukrzyżowanej, prowadzącego dom rekolekcyjny w Bąblińcu k. Obornik.

W II i IV piątek miesiąca z Mszą św. o g. 18,00 połączone jest nabożeństwo z wystawieniem Najśw. Sakramentu o uwolnienie od działania złych duchów i o uzdrowienie ciała i duszy.

W inne piątki po Mszy św. ma spotkania modlitewne grupa Odnowy w Duchu Świętym.

W II i IV czwartek miesiąca po południu spotykają się na modlitwie członkowie Straży Honorowej Najśw. Serca Pana Jezusa. Nadto w ustalanych na bieżąco terminach gromadzi się na modlitwę ustanowiona przy kościele grupa modlitewna św. Ojca Pio oraz grupa Rycerstwa św. Michała Archanioła.

W niedziele o g. 12.00 i we własne święta o ustalanej na bieżąco porze kapłani greckokatolicy sprawują Eucharystię dla wiernych swego obrządku z Poznania i okolicy.

W Wielkim Poście Gorzkie Żale zaraz po Mszach św. o g. 8.00 i 10.00, a w piątki po

Mszy św. Droga Krzyżowa.

W okresie wakacyjnym (lipiec - sierpień) większość powyższych spotkań duszpasterskich bywa zawieszona.

Stopniowemu przywracaniu przygasłego kultu Najśw. Krwi Pana Jezusa i ożywieniu sanktuarium służą:

- odpust w I niedzielę lipca, dawniej miesiąca Najśw. Krwi Chrystusa,
- spotkania członków „Wspólnoty Krwi Chrystusa” zatwierdzonej przez Stolicę Apostolską jako „Pia Unio”,
- często odmawiana podczas nabożeństw Litania do Najśw. Krwi Pana Jezusa i Koronka do Miłosierdzia Bożego,
- nawiązania do tego tematu w posłudze słowa Bożego i w konfesjonale.

Aktualny rektor kościoła pełni także funkcje diecezjalnego egzorcysty. Przyjmuje osoby potrzebujące rozeznania swoich udreń, modlitwy o uwolnienie i uzdrowienie, bądź uroczystego egzorcyzmu. Zgłoszenia telefonicznie (61 852-32-66), najlepiej w g. 21.00 – 22.00.